

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Ikäntyneiden tukipalvelujen
palvelukuvaus
AH 7.12.2022 § 435

Ikäihmisten tukipalvelujen palvelukuvaus

Lapin hyvinvointialue
Aluehallitus 7.12.2022 § 435

Sisällys

1. Tukipalvelujen sisältö	1
1.1. Ateriapalvelu.....	1
1.2. Vaatehuoltopalvelu	2
1.3. Siivouspalvelu	2
1.4. Asiointipalvelu.....	2
1.5 Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua	2
1.6. Päivätoiminta (tavoitteellista kotona asumista tukevaa toimintaa) ...	3
1.7. Turvapalvelut.....	3
1.8. Teknologia-avusteiset palvelut.....	3
1.9. Liikkumista tukevat palvelut (omat myöntämisperusteet)	4
1.10. Muut kotona asumista tukevat palvelut (esim. kylvetys- /saunapalvelu).....	4

1. Tukipalvelujen sisältö

Tukipalveluilla tarkoitetaan Sosiaalihuoltolain (1310/2014) 19 §:n mukaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä

Tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Tukipalveluiden myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin.

Tukipalvelujen lähtökohtana on toimivan arjen turvaaminen asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Yleensä tukipalvelujen tarve ja asiakkuus alkaa ennen säännöllisen kotihoidon asiakkuutta. Tukipalvelut voidaan toteuttaa omana toimintana, ostopalveluna tai palvelusetelillä.

Tukipalvelut Lapin hyvinvointialueella:

1. ateriapalvelu
2. vaatehuoltopalvelu
3. siivouspalvelu
4. asiointipalvelu
5. osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelu
6. turvapalvelut
7. teknologia-avusteiset palvelut
8. Liikkumista tukevat palvelut (omat myöntämisperusteet)
9. muut kotona asumista tukevat palvelut (esim. kylvytys-/saunapalvelu)

1.1. Ateriapalvelu

Ateriapalvelu myönnetään kotiin kuljetettuna kotiateriana.

Kotiin kuljetettu ateriapalvelu on tarkoitettu kotona asuville, joiden sosiaaliset voimavarat, muisti, mieliala tai fyysinen toimintakyky ovat heikentyneet tai esimerkiksi sairaalasta kotiutuvan toipumisen tukemiseksi. Eli jollei asukas saamastaan avusta huolimatta pääse kodin ulkopuoliseen ateriapalvelupisteeseen tai asiakkaille, joilla on todettu alitai virheravitsemusriski (MNA).

Erytistilanteissa ateriapalvelu voidaan toteuttaa valmistamalla ateriat asiakkaan kotona yhdessä palveluntuottajan kanssa. Aterioiden valmistuksessa käytettävät elintarvikkeet eivät sisälly palveluun

1.2. Vaatehuoltopalvelu

Vaatehuollolla tarkoitetaan vaatteiden ja tekstiileiden pesemistä, kuivaamista ja viikkaamista.

1.3. Siivouspalvelu

Siivouspalvelulla tarkoitetaan asiakkaan kotona suoritettavaa ylläpitosiivousta, joka ei sisällä ikkunoiden pesemistä, ellei siitä ole erikseen asiakassuunnitelmassa ja palvelupäätöksessä mainittu.

Säännöllinen kotihoito huolehtii vain yleissiisteyden ja varsinaista perussiivouspalvelua tarvitsevat ohjataan ensisijaisesti yksityisen palveluntuottajan piiriin. Vain tietyt kriteerit täyttävälle järjestetään kotihoidon toimesta siivouspalvelua tukipalveluna ostamalla se yksityisiltä palveluntuottajilta tai vaihtoehtoisesti siihen voidaan käyttää palveluseteliä (palvelusetelikriteerit) ja vain erityistilanteissa kotihoidon omana toimintana.

1.4. Asiointipalvelu

Asiointipalvelulla tarkoitetaan asiakkaan avustamista päivittäiseen elämään liittyvissä asiointitarpeissa. Asiointipalvelu on tarkoitettu ensisijaisesti henkilölle, jolla ei ole mahdollisuutta käydä itsenäisesti kaupassa, pankissa, virastossa tai suorittaa asiointeja omaisen/muun läheisen henkilön avustamana.

Tehtäviä voivat olla esimerkiksi asioinneissa avustaminen, sähköisen kauppatilauksen tekeminen asiakkaan kanssa yhdessä tai ostosten laittamista kaappiin. Kauppa- tai apteekkiasiointia varten asiakkaan tai hänen omaisensa tulee avata kauppaan ruokatili tai apteekkiin tili, jolta ostokset veloitetaan, jos asiakas ei pysty itse maksamaan ostoksia. Kotihoidon henkilöstö ei käsittele asiakkaan rahoja, pankkikirjaa eikä pankkikorttia.

Saattajapalvelulla tarkoitetaan asiakkaan saattamista kodin ulkopuolisissa asioinneissa. Saattajapalvelu ei sisällä matkakorvauksia.

1.5 Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua

Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävillä ja tukevilla palveluilla tarkoitetaan erilaisia yhteisöllisen toiminnon muotoja kuten päivätoimintaa sekä yhteisiä retkiä, kulttuuriharrastuksia. Sosiaalinen kanssakäyminen voi vahvistaa siinä mukana olevien henkilöiden osallisuuden tunnetta, mutta

osallisuuden edistäminen ja tukeminen tarkoittaa muutakin. Se mahdollistaa esim. yksittäisen henkilön yhteiskunnalliseen osallistumisen.

1.6. Päivätoiminta (tavoitteellista kotona asumista tukevaa toimintaa)

Päivätoiminnan myöntämisen perusteet ovat toimintayksikkö kohtaisia, joihin vaikuttaa ryhmäläisten fyysinen ja kognitiivinen toimintakyky. Päivätoiminnan tarkoitus on tukea kotona asumista ja omaishoitajien jaksamista. Päivätoiminta on asiakkaan toimintakykyä ja mielekästä arkea tukevaa tavoitteellista toimintaa, jolla edistetään asiakkaan omatoimisuutta ja arjen aktiivisuutta. Toiminnan avulla vahvistetaan voimavaralähtöisesti asiakkaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja tuetaan sosiaalista kanssa käymistä, jotta turvallinen ja toimintakykyinen kotona asuminen mahdollistuu.

Päivätoimintaa suunnitellaan asiakkaiden toimintakyvyn mukaisesti; yhdessä oleminen, retket ja arjen toiminnot ovat osa päivätoimintaa.

Päivätoimintaa voidaan toteuttaa myös etänä. Kuntouttava etäpäivätoiminta on ääni- ja videovälitteistä pienryhmätoimintaa, johon asiakas osallistuu omassa kodissaan etälaitteen avulla. Etäpäivätoiminta voidaan myöntää asiakkaalle palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

1.7. Turvapalvelut

Turvapalvelulla tarkoitetaan erilaisia laitteita, joiden käytön tavoitteena on asiakkaan kotona asumisen mahdollistaminen ja turvallisuuden tukeminen.

Turvapalveluina asiakkaalle voidaan myöntää esim. turvapuhelin, paikantava turvakello, turvapuhelimen lisälaitteet, häkääkaasuhälytín, vuotohälytín, hellavahti, vetonaruhälytín, kaatumisanturi, lisäturvaranneke tai -riipus, ovihälytín tai ikkunahälytín.

1.8. Teknologia-avusteiset palvelut

Teknologia-avusteisilla palveluilla tarkoitetaan jotain kotiin tuotavaa teknologiaa, joka auttaa asiakkaan kotona pärjäämistä ja tukee itsenäisyyttä sekä luo turvaa kotona asumiseen.

Teknologia-avusteisina palveluina voidaan käyttää esimerkiksi erilaisia lääkeannostelijoita, jonka avulla pystytään tukemaan asiakkaan kotona asumista ja turvaamaan lääkehoidon säännöllisyyttä sekä turvallisuutta.

Kuvapäätelaitteen avulla voidaan toteuttaa joko virkistäviä keskustelu, - tai ryhmämuotoisia palveluita sekä etäkotihoitoa/virtuaalisia hoitajan käyntejä.

Passiivisella valvontajärjestelmällä pystytään tukemaan säännöllistä elämänrytmiä, kiinnittämällä huomioita muun muassa liikkumiseen, ruoan lämmittämiseen sekä lisäämään asiakkaan turvallisuutta esim. kaatumisen tunnistaminen tai asunnosta poistuminen ja sinne palaaminen.

1.9. Liikkumista tukevat palvelut (omat myöntämisperusteet)

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 23 §:n mukaan esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Yksilöllisten kuljetuspalveluiden järjestämiseen on omat myöntämisen perusteet.

1.10. Muut kotona asumista tukevat palvelut (esim. kylvetys- /saunapalvelu)

Muita kotona asumista tukevia palveluita on esimerkiksi kylvetyspalvelu. Kylvetyspalvelu on tarkoitettu vanhuksille, vammaisille ja sairaille, joilla on kotonaan puutteelliset sauna- ja pesutilat, hänen toimintakykynsä estää pääsyn pesutiloihin ja asiakkaalla on tarvetta pesuapuun. Pelkkä saunan tarve ei ole riittävä peruste. Kylvetyspalvelu järjestetään esim. palvelukeskuksessa. Kylvetyspalvelupäivä suunnitellaan ja ajat sovitaan etukäteen. Muita tukipalveluita voivat olla esimerkiksi ruohonleikkaus, puiden kanto ja lumen luonti. Vaatehuollolla tarkoitetaan vaatteiden ja tekstiileiden pesemistä, kuivaamista ja viikkaamista.

Lisäksi yksityiset palvelun tuottajat ja järjestöt tuottava erilaisia toimintakykyisen arjen mahdollistavia palveluja. Esimerkkejä palveluista: apuvälineet, itsehoitoon lääkintälaitteet ja palvelut (kuten koneellinen lääkkeiden annosjakelu)